

ศักยภาพการใช้ที่ดินพื้นที่ด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

จำลองโท ชัยพร โฉมศรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1173-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE LAND USE POTENTIAL IN THE SOUTHERN PART
OF BANG KHUN THIAN DISTRICT, BANGKOK

Sergeant Major 2 Chaiyaporn Chomsri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Urban Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1173-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ศักยภาพการใช้ที่ดินด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

โดย

จำลองโทชัยพร ไฉมศรี

สาขาวิชา

การวางผังเมือง

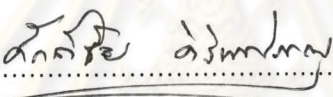
อาจารย์ที่ปรึกษา

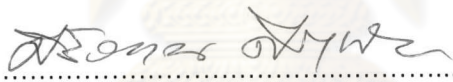
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์

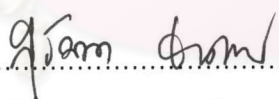
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศิลป์

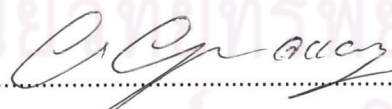
..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เลอสม สสถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ จรรยาภิรักษ์)

ศูนย์พัฒนาระบบนิเวศวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำสืบทอชยพร โอมศรี : ศักยภาพการใช้ที่ดินพื้นที่ด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร.
(THE LAND USE POTENTIAL IN THE SOUTHERN PART OF BANG KHUN THIAN DISTRICT,
BANGKOK) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์, 260 หน้า. ISBN 974-53-1173-1.

การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้กรุงเทพมหานครกลายเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการ การบริหารการปกครองที่มีแหล่งงาน และที่อยู่อาศัยจำนวนมาก ทำให้เกิดการขยายตัวของเมืองรุกล้ำเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรมในบริเวณด้านใต้ของเขตบางขุนเทียนซึ่งมีพื้นที่ติดชายทะเล ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลงและเกิดความขัดแย้งระหว่างการใช้ที่ดินแบบชนบทและแบบเมือง งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผลกระทบ ข้อจำกัด และศักยภาพ ตลอดจนการ เสนอแนะแนวทางการใช้ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติ ของพื้นที่ด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน

ผลการศึกษา พบว่าพื้นที่ศึกษาดังกล่าวมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง น้ำทะเลขึ้นลงวันละสองครั้ง และมีคลองที่เชื่อมโยงถึงกันอย่างทั่วถึง การใช้ที่ดินโดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำซึ่งทำให้ป่าชายเลนลดลงอย่างรวดเร็ว และการแทรกตัวของน้ำเค็มเข้าสู่พื้นที่ได้ง่าย แนวโน้มการใช้ที่ดินแบบเกษตรกรรมลดลงเล็กน้อย สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มีสาเหตุจากการใช้ที่ดินที่ขัดแย้งกับลักษณะโครงสร้างทางธรรมชาติ และการตั้งถิ่นฐานของชุมชนที่กระจายตามริมคลอง ทำให้บริการสาธารณูปโภคไม่ทั่วถึงและลงทุนสูง นอกจากนี้การใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ กุ้ง ปู ปลา ซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำเสียจาก พื้นที่ด้านเหนือเป็นพื้นที่เมืองที่เป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่น และมียานโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก น้ำที่ไหลเข้ามาในพื้นที่จึงมีคุณภาพต่ำ ไม่ได้มาตรฐานสำหรับการอุปโภคบริโภค เมื่อพิจารณาธรรมชาติของระบบนิเวศในพื้นที่และศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ พบว่ากิจกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีความเหมาะสมกับลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งครอบคลุมเกือบทั้งพื้นที่ศึกษา ยกเว้นบริเวณชุมชนวัดบัวผันซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและความเหมาะสมกับพืชสวน ผลของการศึกษาจึงเสนอแนวทางการใช้ที่ดินให้เป็นพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมที่มีสภาพเป็นบริเวณพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย บริเวณพื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชสวน และบริเวณพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่พุ่มป่าชายเลน นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นในการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการของชุมชนในพื้นที่ โดยเน้นศูนย์ชุมชนที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาชนบทและเมือง เพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการอนุรักษ์พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม โดยมีมาตรการในด้านการส่งเสริมและควบคุมตามแนวทางการใช้ที่ดินในพื้นที่ด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางผังเมือง
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4474134125 : MAJOR UBAN PLANNING

KEY WORD: LAND USE POTENTIAL / BANG KHUN THIAN / BANGKOK

SM. 2 CHAIYAPORN CHOMSRI : THE LAND USE POTENTIAL IN THE SOUTHERN PART
OF BANG KHUN THIAN DISTRICT, BANGKOK. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. DR.
SIRIWAN SILAPACHARANAN, 260 pp. ISBN 974-53-1173-1.

Bangkok; the hub of business, commerce and service has the impact from economic growth. This phenomenon impacts on the Bangkok urbanization. Work places and residences are increasing to serve the roles of Bangkok whereas the agricultural areas are gradually diminishing. Due to the lacks of efficient land use plan and measuring controls, The causes of decreasing of the agricultural area come from unfruitful agriculture and land speculation of investors. Besides, some areas face the problems of coastal erosion and water quality caused by the expansion of industries. The waste water problem effects to the aquatic farm. The study covers the characteristic of geographic, economy, social aspect and human settlement and then analyze the impacts including the tendency of land utilization so as to find out the land use potential. The research is aiming to formulate the suitable land use plan in relation to the natural structure, potential and basic need of local residents in the southern part of Bang Khun Thian district for sustainable development.

The result of this study can be summarized as follows. The topography in this area is a flood plain and has tidal waves twice a day. The area covers with canal network. The land use is mostly agriculture and aquatic farm in which resulted in the rapid decreasing of the mangrove resource. The land use trend would not change much. The problems in this area come from the conflict between the characters of natural structure and the settlements along the canals resulted in land use and land subsidence. To solve these problems, we have to pay more cost. Because the area is an urban area which has high density of residents and many factories whereas without a wastewater treatment plant. The conclusion of this study is to main aquatic farm which are suitable in this study area based on the natural ecology system and this area, Bua Pan community is suitable for the orchard farm. The land use of this area should be the rural and agricultural area for aquatic farm and orchard farm. That means the government agencies have to pay more attention to improve the facilities and utilities to the selected community centers. Mangrove areas should be conserved. To fulfill the target achievement, it is needed to formulate the measures for promoting and controlling this area in accordance with the potential land use.

Department Urban and Regional Planning

Field of study Urban Planning

Academic year 2004

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ ที่คอยสร้างกำลังใจและเอาใจช่วย รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ จรรย์รักษ์ ที่แนะนำให้เห็นธรรมชาติของพื้นที่

ขอขอบคุณเงิน หงษ์ทอง คุณสุริยน กาญจนพิบูลย์ คุณชัชวาลย์ สุทธะนันท์ คุณสุรศักดิ์ วงษ์พุดม คุณสุนทรี เสริญสุขสัมฤทธิ์ คุณวิชัย หล่อฉัตรนพคุณ คุณสุจินดา ศรีอรุณลักษณ์และข้าราชการฝ่ายภูมิสารสนเทศทางผังเมือง ที่ช่วยตรวจสอบความสวยงามของรูปแบบและเนื้อหา ของวิทยานิพนธ์ และแบ่งเบาภาระหน้าที่การงานต่างๆ ในฝ่าย

ขอขอบคุณ พ.ท.จิรศักดิ์ เกตุสวน จ.ส.อ.อนุกุล จันทมาศ จ.ส.อ.อนุรักษ์ ทำห้อง และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่กรมแผนที่ทหาร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ชี้แนะเรื่องแผนที่ และภาพถ่ายทางอากาศต่างๆ มาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ๆ น้อง ๆ ผังเมืองรุ่น 26 ทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้กันและกันมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสุดต่อคุณแม่สมควร โฉมศรี ผู้ให้กำเนิด ที่ให้โอกาสที่ดีที่สุดในชีวิตแก่ลูกชายคนนี้มาโดยตลอด รวมทั้งน้องวิชุดา โฉมศรี ที่รับเป็นเจ้าภาพการพิมพ์วิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ และขอขอบคุณ คุณสุภาพ-วัลภา-อารีย์ ศรีวีระ ที่ร่วมรับผิดชอบดูแลหลานๆ ทั้งสอง ขอขอบคุณ คุณไอลยา-อสมมา-ชนาธิป โฉมศรี ที่คอยเป็นพลังกายและพลังใจให้อย่างสุดกำลัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนที่	ฐ
สารบัญภาพ	ฌ
สารบัญแผนภูมิ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา	3
1.4 ขอบเขตเนื้อหาการศึกษา	3
1.5 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษา	3
1.6 แหล่งที่มาของข้อมูล	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและการตั้งถิ่นฐาน	7
2.2 แนวความคิดการวางแผนการใช้ที่ดิน	13
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการและการวางแผนพัฒนาพื้นที่ชายทะเล	14
2.4 แนวความคิดในการอนุรักษ์ธรรมชาติของพื้นที่ชายทะเล	17
2.5 กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล	18
2.6 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	20
2.7 โครงการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
2.8 สรุปแนวคิดและเทคนิคที่ใช้ในการศึกษา	28

	หน้า
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	30
3.1 ลักษณะกายภาพทางภูมิศาสตร์ของเขตบางขุนเทียน	30
3.1.1 ที่ตั้งและเขตการปกครอง	30
3.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ	31
3.1.3 ลักษณะทางธรณีวิทยา.....	31
3.1.4 ทรัพยากรดิน	36
3.1.5 ลักษณะภูมิอากาศ.....	41
3.1.6 สภาพสมุทรศาสตร์.....	43
3.1.7 การใช้น้ำบาดาล	49
3.1.8 การป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำ.....	56
3.2 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน	66
3.2.1 ระบบโครงข่ายถนน.....	66
3.2.2 ระบบคมนาคมขนส่งทางน้ำ.....	69
3.2.3 ระบบขนส่งสาธารณะ.....	69
3.2.4 การบริการทางสังคม	70
3.3 สภาพเศรษฐกิจ	82
3.3.1 การเกษตรกรรม.....	83
3.3.2 พาณิชยกรรม.....	83
3.3.3 อุตสาหกรรม.....	83
3.4 ประชากร.....	88
3.4.1 ประชากรในกรุงเทพมหานคร	88
3.4.2 ประชากรในเขตบางขุนเทียน	88
3.4.3 ประชากรในพื้นที่ศึกษา	97
3.4.4 ประชากรในพื้นที่ข้างเคียง	99
บทที่ 4 การใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ	103
4.1 การตั้งถิ่นฐานชุมชน.....	103
4.1.1 ชุมชนพื้นที่ศึกษา	103

4.1.2 สภาพปัญหาในชุมชน	106
4.2 พัฒนาการใช้ที่ดินในอดีต.....	111
4.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตบางขุนเทียน	126
4.4 เศรษฐกิจของเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา.....	137
4.5 ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล	151
4.6 คุณภาพน้ำในพื้นที่ด้านใต้เขตบางขุนเทียน	156
4.7 การกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่ง.....	157
บทที่ 5 สภาพปัญหา ศักยภาพและข้อจำกัดของการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ	166
5.1 สภาพปัญหาของพื้นที่ด้านใต้เขตบางขุนเทียนโดยรวม	166
5.2 ปัจจัยและสาเหตุของปัญหา	168
5.3 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและผลกระทบ.....	169
5.4 นโยบาย แผนงาน โครงการ พัฒนาที่เกี่ยวข้อง.....	184
5.5 บทบาทของพื้นที่ศึกษา	190
5.6 ศักยภาพและข้อจำกัดในพื้นที่ศึกษา.....	210
5.7 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่	214
5.8 สรุป.....	216
บทที่ 6 แนวทางการการใช้ที่ดินพื้นที่ด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน และข้อเสนอแนะ	218
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	218
6.2 นโยบายการใช้ที่ดินและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ.....	222
6.3 แนวทางการใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษา	223
6.4 นโยบายการพัฒนาในพื้นที่ศึกษา	224
6.5 มาตรการในด้านการส่งเสริมตามแนวทางการใช้ที่ดิน.....	226
6.6 มาตรการในการควบคุม	228
6.7 ข้อเสนอแนะ.....	228
รายการอ้างอิง.....	230
ภาคผนวก.....	233
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	260

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงแบบโครงสร้างของชั้นตะกอนทับถมที่รองรับพื้นที่ กทม	35
ตารางที่ 3.2 แสดงลักษณะสภาพชั้นดินในพื้นที่เขตบางขุนเทียน	40
ตารางที่ 3.3 แสดงกำลังรับน้ำหนักของเสาเข็ม ในบริเวณชั้นดินเหนียวอ่อนมาก ของพื้นที่เขตบางขุนเทียน	40
ตารางที่ 3.4 ข้อมูลอุตุนิยมวิทยาของสถานีตรวจอากาศศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร	44
ตารางที่ 3.5 สถิติของระดับน้ำเฉลี่ยในบริเวณอ่าวไทยตอนบน	46
ตารางที่ 3.6 สถิติบ่อน้ำบาดาลและปริมาณการใช้น้ำบาดาลในเขต กทม. ในช่วง ปี พ.ศ. 2538-2544	51
ตารางที่ 3.7 เส้นทางกาารให้บริการของรถสองแถว	70
ตารางที่ 3.8 จำนวนสถานศึกษาตามสังกัดในพื้นที่เขตบางขุนเทียนและพื้นที่ศึกษา	76
ตารางที่ 3.9 การใช้ที่ดินทางเกษตรในพื้นที่เขตบางขุนเทียน พ.ศ.2543-2544	82
ตารางที่ 3.10 จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการเฉพาะเขตบางขุนเทียน แยกตามแขวง สะสมถึงสิ้นปี พ.ศ.2546	84
ตารางที่ 3.11 จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเฉพาะเขตกรุงเทพมหานคร สะสมถึงสิ้นปี พ.ศ.2546 (เรียงตามจำนวนโรงงาน)	85
ตารางที่ 3.12 จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเฉพาะข้างเคียงสะสมถึง สิ้นปี พ.ศ.2546 จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรปราการ	87
ตารางที่ 3.13 แสดงจำนวนประชากร ความหนาแน่นและการเปลี่ยนแปลงประชากรรายเขต ของกรุงเทพมหานครปี 2541 และ ปี 2546	89
ตารางที่ 3.14 การเปลี่ยนแปลงประชากรรายแขวงของเขตบางขุนเทียน ปี พ.ศ.2542 และปี พ.ศ.2546	93
ตารางที่ 3.15 การคาดการณ์จำนวนประชากรของเขตบางขุนเทียน พ.ศ. 2550-2560	95
ตารางที่ 3.16 การคาดการณ์จำนวนประชากรเขตบางขุนเทียนรายแขวง พ.ศ. 2550-2560	96
ตารางที่ 3.17 จำนวนประชากรจำแนกตามหมู่บ้าน เขตบางขุนเทียน ปีพ.ศ. 2546	97
ตารางที่ 3.17 จำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ศึกษา และข้างเคียง จังหวัดสมุทรสาคร และสมุทรปราการ	101
ตารางที่ 4.1 จำนวนชุมชนประเภทต่างๆ ในพื้นที่ศึกษา	105
ตารางที่ 4.2 แสดงชุมชนที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการ	112

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.3 สรุปสภาพปัญหาของชุมชนเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหา	114
ตารางที่ 4.4 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร ปี 2545.....	127
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนพื้นที่ที่มีการพัฒนาในเขตบางขุนเทียน พ.ศ.2529-2547	129
ตารางที่ 4.6 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี พ.ศ.2529 และ ปี พ.ศ.2547 แยกรายแขวง	135
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมตามรายแขวงในเขตบางขุนเทียน	136
ระหว่างปี พ.ศ.2519 และ พ.ศ.2546	
ตารางที่ 4.8 จำนวนโรงงาน จำนวนแรงงาน และขนาดพื้นที่ ในเขตพื้นที่ศึกษา	138
ตารางที่ 4.9 แสดงพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2547	138
ตารางที่ 4.10 รายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่ได้จากการเกษตรแยกตามประเภท	139
การทำเกษตร	
ตารางที่ 4.11 รายได้ของครัวเรือนเกษตรกรจากนอกภาคเกษตรกรรมแยกตาม	140
ประเภทการทำเกษตร	
ตารางที่ 4.12 รายได้รวมของครัวเรือนเกษตรกรแยกตามประเภทการทำเกษตร.....	141
ตารางที่ 4.13 สัดส่วนรายได้ภาคเกษตรต่อรายได้รวมของครัวเรือนเกษตรกร	142
แยกตามประเภทการทำเกษตร	
ตารางที่ 4.14 สัดส่วนรายได้นอกภาคเกษตรต่อรายได้รวมของครัวเรือนเกษตรกร.....	143
แยกตามประเภทการทำเกษตร	
ตารางที่ 4.15 ขนาดพื้นที่ดินที่ทำการเกษตรแยกตามประเภทการทำเกษตร	144
ตารางที่ 4.16 ขนาดพื้นที่ดินที่ทำการเกษตรแยกตามรายได้จากภาคเกษตรกรรม	144
ตารางที่ 4.17 ขนาดพื้นที่ดินที่เกษตรกรเป็นเจ้าของแยกตามประเภทการทำเกษตร.....	145
ตารางที่ 4.18 รูปแบบแรงงานทำการเกษตรของครัวเรือนจากภาคเกษตรกรรม	146
แยกตามประเภทการทำเกษตร	
ตารางที่ 4.19 จำนวนแรงงานที่จ้างประจำในการทำการเกษตรของครัวเรือนจาก	147
ภาคเกษตรกรรมแยกตามประเภทการทำเกษตร	
ตารางที่ 4.20 รูปแบบการตลาดของสินค้าเกษตรแยกตามประเภทการทำเกษตร	148
ภาคเกษตรกรรมแยกตามประเภทการทำเกษตร	
ตารางที่ 4.21 ความพอใจในเรื่องรายได้จากการทำการเกษตรแยกตามประเภท	149
การทำเกษตร	

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.22 ความพอใจในเรื่องรายได้จากการทำการเกษตรแยกตาม รายได้การทำเกษตร	149
ตารางที่ 4.23 ความพอใจในเรื่องรายได้จากการทำการเกษตรแยกตาม พื้นที่การทำเกษตร	150
ตารางที่ 4.24 ความต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การทำเกษตรแยกตามประเภท การทำเกษตร	151
ตารางที่ 4.25 ความต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การทำเกษตรแยกตามรายได้ จากการทำการเกษตร	151
ตารางที่ 4.26 แสดงค่า DO และ BOD ในช่วงปี พ.ศ.2540-2545	160
ตารางที่ 4.25 ความต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การทำเกษตรแยกตามรายได้	151
ตารางที่ 5.1 ประเด็นปัญหาหลักทางด้านกายภาพในพื้นที่ศึกษา	168
ตารางที่ 5.2 ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษา	172
ตารางที่ 5.3 แสดงการเปรียบเทียบข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 และร่างข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2	196
ตารางที่ 5.4 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2529-2547	206
ตารางที่ 5.5 หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ศักยภาพ	213

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า
แผนที่ 3.1 แสดงที่ตั้งเขตบางขุนเทียน.....	32
แผนที่ 3.2 แสดงพื้นที่ศึกษา	33
แผนที่ 3.3 แสดงลักษณะโครงสร้างทางภูมิศาสตร์.....	34
แผนที่ 3.4 แสดงจุดดินในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ข้างเคียง	37
แผนที่ 3.5 แสดงลักษณะชายฝั่งและการใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษาและบริเวณเกี่ยวเนื่อง.....	50
แผนที่ 3.6 เขตวิกฤตการน้ำบาดาล.....	55
แผนที่ 3.7 แสดงระบบป้องกันน้ำท่วมและระบบระบายน้ำของพื้นที่ฝั่งธนบุรีในปัจจุบัน.....	61
แผนที่ 3.8 แสดงสถานีสูบน้ำ ประตูระบายน้ำและคันต่างๆ ตามแผนป้องกันน้ำท่วม	62
และการระบายน้ำในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร	
แผนที่ 3.9 แสดงระบบโครงข่ายถนนในพื้นที่ศึกษา	67
แผนที่ 3.10 แสดงระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางน้ำ	71
แผนที่ 3.11 แสดงระบบขนส่งสาธารณะ	72
แผนที่ 3.12 แสดงที่ตั้งของสถานพยาบาล.....	74
แผนที่ 3.13 แสดงที่ตั้งของสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา.....	75
แผนที่ 3.14 แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวในเขตบางขุนเทียน	79
แผนที่ 3.15 แสดงความหนาแน่นของประชากร กรุงเทพมหานคร รายเขต ปี พ.ศ.2546	91
แผนที่ 3.16 แสดงความหนาแน่นของประชากร กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2546.....	92
แผนที่ 3.17 แสดงความหนาแน่นจำแนกตามหมู่บ้าน เขตบางขุนเทียน ปี พ.ศ.2546.....	98
แผนที่ 3.18 แสดงขนาดประชากรและความหนาแน่นในพื้นที่ศึกษา และพื้นที่ข้างเคียง	102
พ.ศ.2546	
แผนที่ 4.1 แสดงที่ตั้งชุมชนจากการสำรวจภาคสนาม	115
แผนที่ 4.2 แสดงที่ตั้งศูนย์ชุมชนในพื้นที่ศึกษา.....	116
แผนที่ 4.3 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณชายทะเลบางขุนเทียน พ.ศ.2495	118
แผนที่ 4.4 แสดงการใช้ที่ดิน ปีพ.ศ. 2500	119
แผนที่ 4.5 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณชายทะเลบางขุนเทียน พ.ศ.2510	121
แผนที่ 4.6 แสดงการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ศึกษา และพื้นที่เกี่ยวเนื่องปี ปีพ.ศ. 2512	122
แผนที่ 4.7 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณชายทะเลบางขุนเทียน พ.ศ.2538	124
แผนที่ 4.8 แสดงการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ศึกษา และพื้นที่เกี่ยวเนื่องปี ปีพ.ศ. 2541	125
แผนที่ 4.9 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2545.....	128

แผนที่	หน้า
แผนที่ 4.10 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินเขตบางขุนเทียน ปี พ.ศ. 2529	130
แผนที่ 4.11 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2547	131
แผนที่ 4.12 แสดงที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตบางขุนเทียน.....	136
แผนที่ 4.13 แสดงพืชพรรณในพื้นที่ศึกษา และพื้นที่ข้างเคียง	158
แผนที่ 4.14 แสดงจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำ.....	162
แผนที่ 4.15 พื้นที่ศึกษาเร่งด่วน 3 บริเวณที่จะนำไปออกแบบเบื้องต้นของโครงการป้องกัน	165
การกัดเซาะ	
แผนที่ 5.1 บริเวณที่มีปัญหาการใช้ที่ดิน.....	181
แผนที่ 5.2 บริเวณที่มีปัญหาทรัพยากรน้ำ.....	182
แผนที่ 5.3 บริเวณที่มีปัญหาทรัพยากรชายทะเล	183
แผนที่ 5.4 แสดงแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2542	191
แผนที่ 5.5 แสดงร่างแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปรับปรุงครั้งที่ 2.....	192
แผนที่ 5.6 แสดงร่างแผนผังโครงการคมนาคมและขนส่ง ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2.....	193
แผนที่ 5.7 แสดงร่างแผนที่โล่ง ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2	194
แผนที่ 5.8 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลงใช้.....	195
หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในท้องที่บางส่วน ในแขวงแสมดำ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน และแขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2544	
แผนที่ 5.9 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	215
แผนที่ 6.1 แสดงแนวทางการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน	225

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 3.1 แสดง ลักษณะภูมิประเทศ 3 มิติ ที่ได้จากการสร้างหุ่นจำลอง	47
ภาพที่ 3.2 สภาพถนนในพื้นที่ศึกษา	68
ภาพที่ 3.3 สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ด้านใต้ของเขตบางขุนเทียน.....	80
ภาพที่ 4.1 กิจกรรมการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษา	153
ภาพที่ 4.2 แสดงพืชพรรณและสัตว์ป่าที่พบในพื้นที่ศึกษา	159

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
แผนภูมิที่ 1.1 ขั้นตอนและกรอบการศึกษา	4
แผนภูมิที่ 2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเล	21
แผนภูมิที่ 3.1 แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 5 ปี ช่วง พ.ศ.2538 – พ.ศ.2542	57
แผนภูมิที่ 4.1 แสดงสัดส่วนพื้นที่ที่มีการพัฒนา กับพื้นที่ยังไม่มีการพัฒนา พ.ศ. 2529	129
เขตบางขุนเทียน	
แผนภูมิที่ 4.2 แสดงสัดส่วนพื้นที่ที่มีการพัฒนา กับพื้นที่ยังไม่มีการพัฒนา พ.ศ. 2547	129
เขตบางขุนเทียน	
แผนภูมิที่ 4.3 แสดงค่าก๊าซออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) ในคลอง บริเวณพื้นที่ศึกษา	161
ช่วงปีพ.ศ. 2540-2545	
แผนภูมิที่ 4.4 แสดงความต้องการก๊าซออกซิเจนโดยจุลินทรีย์เพื่อย่อยสลายสารอินทรีย์.....	161
ภายใต้สภาวะที่มีอากาศ (BOD) ในคลอง บริเวณพื้นที่ศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2540-2545	
แผนภูมิที่ 5.1 ปัจจัยและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ที่ดิน	171
แผนภูมิที่ 5.2 โครงสร้างความสัมพันธ์ของสภาพปัญหาด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและ	176
ผลกระทบที่เกิดขึ้น	
แผนภูมิที่ 5.3 โครงสร้างความสัมพันธ์ของสภาพปัญหาทรัพยากรชายฝั่งและ.....	179
ผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นต่างๆ	
แผนภูมิที่ 5.4 โครงสร้างความสัมพันธ์ของสภาพปัญหาทรัพยากรชายฝั่งและ.....	180
ผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นต่างๆ	

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย